

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 17.10.2005
KOM(2005) 523 lõplik

2004/0165 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa Sotsiaalfondi kohta

(komisjoni esitatud EÜ asutamislepingu artikli 250 lõike 2 alusel)

SELETUSKIRI

1. SISSEJUHATUS

- (1) 14. juulil 2004 võttis komisjon vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu Euroopa Sotsiaalfondi käsitleva uue määruse kohta.¹ Nimetatud ettepanek edastati Euroopa Parlamendile ja nõukogule 15. juulil 2004.
- (2) 9. märtsil 2005 esitas oma arvamuse komisjoni ettepaneku kohta majandus- ja sotsiaalkomitee.²
- (3) Regioonide komitee esitas oma arvamuse 23. veebruaril 2005.³
- (4) Euroopa Parlament esitas oma arvamuse esimesel lugemisel 6. juulil 2005.⁴

2. Ettepaneku eesmärk

Euroopa Sotsiaalfond (ESF) aitab kaasa EÜ asutamislepingu artiklis 158 sätestatud majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärgi taotlemisele, toetades poliitikasuundi ja prioriteete, mis on suunatud täieliku tööhõive, töö parema kvaliteedi ja suurema tootlikkuse ning sotsiaalse kaasatuse ja ühtekuuluvuse saavutamisele kooskõlas Euroopa tööhõivestrateegias esitatud suuniste ja soovitusetega.

Et seda eesmärki saavutada, peab ESF toime tulema kolme tõsise probleemiderühmaga: ebauhtlane tööhõive, sotsiaalne ebavõrdsus, erinevad oskused ja tööjõu nappus laienenud Euroopa Liidus; üleilmastumisest tulenev majanduse ja ühiskonna ümberkujunemine ning teadmispõhise majanduse areng; ning demograafilised muutused, mille tagajärg on vananev ja arvuliselt vähenev töötajaskond.

Komisjon on teinud ettepaneku võtta kasutusele ühtekuuluvuspoliitika lihtsustatud rakenduskord, säilitades samas tähtsamad põhimõtted programmitöö, partnerluse, kaasfinantseerimise ja hindamise alal. Selle reformi põhielement on soodustada strateegilist lähenemist programmitööle, et Euroopa Sotsiaalfondil oleks oma tegevuses võimalik paremini keskenduda Lissaboni agenda ja Euroopa Tööhõivestrateegia elluviimisele.

3. Komisjoni arvamus vastuvõetud muudatuste kohta

6. juulil 2005 võttis Euroopa Parlament vastu 85 muudatust. Komisjon on valmis täies ulatuses või osaliselt heaks kiitma kõik allpool esitatud muudatused.

- **Muudatus nr 3:** (loetletakse poliitikavaldkonnad); vt põhjendus 7
- **Muudatus nr 4:** (rõhutatakse ESFi tähtsust Euroopa Liidu ees seisvate praeguste ja tulevaste ülesannete lahendamisel); vt uus põhjendus 4

¹ KOM(2004) 493 lõplik.

² ELT C [...], [...], lk [...]

³ ELT C [...], [...], lk [...]

⁴ ELT C [...], [...], lk [...]

- **Muudatus nr 5:** (rõhutatakse Euroopa sotsiaalse mudeli tähtsust ja ajakohastamise vajadust); vt uus põhjendus 4
- **Muudatus nr 6:** (rõhutatakse ühenduse algatuse EQUAL erinevate põhimõtete süvalaiendamise tähtsust); vt uus põhjendus 6
- **Muudatus nr 7:** (loetletakse meetmed, mille eesmärgiks on parandada muutuste prognoosimist ja juhtimist – vajalik ümbersõnastamine); vt põhjendus 9
- **Muudatus nr 8:** (ennetav lähenemine demograafiliste muutuste ebasoodsate aspektide puhul); vt uus põhjendus 8
- **Muudatus nr 9:** (viide majanduslikult mitteaktiivsetele inimestele); vt põhjendus 9
- **Muudatus nr 10:** (viide äärepoolseimatele piirkondadele); vt artikli 4 lõige 2
- **Muudatus nr 11:** (innovatsioonitegevust soodustavad meetmed); vt põhjendus 12
- **Muudatus nr 12:** (rõhutatakse, et oluline on riikidevahelise koostöö lülitamine ESFi rakendusalaselle selle põhidimensioonina); vt põhjendus 12
- **Muudatus nr 84:** (kasutada olevad piiratud ressursid tuleb suunata nii, et kulutused oleksid vastavuses teiste fondide ja meetmetega); vt põhjendus 13
- **Muudatus nr 16:** (ESFi toetus ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele); vt põhjendus 15
- **Muudatus nr 17:** (kogemuste vahetamine sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise valdkonnas); vt põhjendus 16
- **Muudatus nr 87:** (fondi ülesannete selgitamine); vt artikli 2 lõige 1
- **Muudatus nr 19:** (sotsiaalne kaasatus); vt artikli 2 lõige 2
- **Muudatus nr 21:** (suurendatakse ESFi toetuse osakaalu uuendusmeetmete puhul liikmesriikides ja riikidevahelise koostöö puhul); vt artikli 3 lõige 4
- **Muudatus nr 23:** (lisatakse uusi elemente, nt elukestev õpe, ettevõtete asutamine); vt artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkt i
- **Muudatused nr 24 ja 93:** (tekst peaks olema selgem); vt artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkt ii
- **Muudatus nr 25:** (ESFi toetus ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele); vt artikli 3 lõike 1 punkt b
- **Muudatus nr 26:** (tugevdatakse seotust Euroopa tööhõivestrateegiaga); vt artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt i
- **Muudatus nr 27:** (tekst peaks olema selgem); vt artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkt i ja artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt ii

- **Muudatus nr 28:** (soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise); vt artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt iii
- **Muudatus nr 29:** (erimeetmed töö- ja eraelu tasakaalustamiseks); vt artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt ii
- **Muudatus nr 32:** (kinnitatakse vajadust võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja kõikide diskrimineerimise vormide vastu); vt artikli 3 lõike 1 punkt c
- **Muudatus nr 33:** (ESFi toetus ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele); vt artikli 3 lõike 1 punkti c alapunkt i
- **Muudatus nr 34:** (erimeetmed sisserändajate sotsiaalse kaasatuse parandamiseks); vt artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt iv
- **Muudatus nr 35:** (meetmed diskrimineerimise vastaseks võitluseks töökohtadel); vt artikli 3 lõike 1 punkti c alapunkt ii
- **Muudatus nr 38:** (meetmed hõlbustamiseks ebasoodsas olukorras olevate inimeste, puudega inimeste ja ülapeetavaid hooldavate inimeste tagasipöördumist tööturule); vt artikli 3 lõike 1 punkti c alapunkt i
- **Muudatus nr 40:** (muudetakse nähtavamaks sotsiaalpartnerite ja valitsusväliste organisatsioonide roll); vt artikli 3 lõike 1 punkt e
- **Muudatus nr 88:** (kavandatakse ja algatatakse haridus- ja koolitussüsteemide reforme, mis vastavad toetuse saamise tingimustele piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive parandamise eesmärgi raames); vt artikli 3 lõike 1 punkti d alapunkt i
- **Muudatus nr 89:** (abiandmise ala laieneb ühtekuuluvuspoliitikaga hõlmatud riikide territooriumidele); vt artikli 3 lõige 3
- **Muudatus nr 41:** (lisatakse täiendavaid elemente, nt elukestev õpe, ettevõtete asutamine); vt artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkt i ja artikli 3 lõike 2 punkti a alapunkt i
- **Muudatus nr 42:** (segregatsiooni ärahoidmine); vt artikli 3 lõike 2 punkti a alapunkt ii
- **Muudatus nr 46:** (viited täiendkoolitusele ja kutsealasil esindavatele organisatsioonidele); vt artikli 3 lõike 2 punkti b alapunkt ii
- **Muudatus nr 48:** (meetmed teavitamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks); teavitamist ja teadlikkuse tõstmist käsitlevad sätted esitatakse rakendusmääruses
- **Muudatus nr 49:** (tehniline parandus); vt artikli 3 lõige 5
- **Muudatus nr 50:** (seos Euroopa tööhõivestrateegiaga ning sotsiaalse kaasatusega); vt artikli 4 lõige 1
- **Muudatus nr 51:** (selgitatakse tegevuskavades arvesse võetavate geograafiliste piirkondade liike); vt artikli 4 lõige 2

- **Muudatus nr 52:** (kvantitatiivsetele eesmärkidele ja näitajatele lisatakse *mittediskrimineerimise* ning *naiste ja meeste võrdõiguslikkuse* aspektid); vt artikli 4 lõige 4
- **Muudatus nr 53:** (hindamisanalüüsile lisatakse *mittediskrimineerimise* ning *naiste ja meeste võrdõiguslikkuse* aspektid); vt artikli 4 lõige 5
- **Muudatus nr 54:** (muudetakse nähtavamaks tööturu osapoolte ja valitsusväliste organisatsioonide roll); vt artikli 5 lõige 2
- **Muudatus nr 55:** (meetmed teavitamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks); teavitamist ja teadlikkuse tõstmist käsitlevad sätted esitatakse rakendusmääruses
- **Muudatus nr 56:** (tehniline parandus); vt artikli 5 lõike 3 lõik 1
- **Muudatus nr 62:** (laiendatakse pealkirja – Sugupoolte võrdõiguslikkus ja võrdsed võimalused); vt artikkel 6, pealkiri
- **Muudatus nr 63:** (suurem osatähtsus soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele, sealhulgas eelhindamisele); vt artikkel 6
- **Muudatus nr 64:** (suurem osatähtsus soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele); vt artikkel 6
- **Muudatus nr 65:** (naiste ja meeste tasakaalustatud osalemine); vt artikkel 6
- **Muudatus nr 66:** (diskrimineerimise vastased sätted); vt artikkel 6 ja põhjendus 15
- **Muudatus nr 71:** (pealkiri – Edu- ja rakendusaruanded); vt artikkel 10, pealkiri
- **Muudatus nr 73:** (aastaruandeid käsitlevad sätted); vt kogu artikkel 10 ja eriti artikli 10 punkt d
- **Muudatus nr 74:** (aruandlus sisserändajate kohta ja nende ligipääsu kohta tööhõivele); vt artikli 10 punkt b
- **Muudatus nr 75:** (aruandlus toetusest ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele); vt artikli 10 punktid c ja d
- **Muudatus nr 76:** (aruandlus sotsiaalses integratsiooni kohta); vt artikli 10 punkt d
- **Muudatus nr 81:** (tegevuse alustamine füüsilisest isikust ettevõtjana ning ettevõtete asutamine); vt artikli 3 lõike 1 punkt a
- **Muudatus nr 82:** (Euroopa Sotsiaalfondi tegevuse kooskõlastamine Lissaboni strateegiaga); vt artikli 4 lõige 3
- **Muudatus nr 83:** (sotsiaalne tõrjutus); vt artikli 10 punkt d
- **Muudatus nr 92:** (kohaldada siseriiklikesse õigusaktidesse üle võetud Euroopa Liidu seadusi); vt artikli 11 lõige 1

4. KOKKUVÕTE

Võttes arvesse asutamislepingu artikli 250 lõiget 2, muudab komisjon oma ettepanekut järgmiselt.

Muudetud eEttepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa Sotsiaalfondi kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 148,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,⁵

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,⁶

võttes arvesse regionide komitee arvamust,⁷

toimides vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele,⁸

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr [...], millega nähakse ette üldsätted **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ~~struktuurifondide~~ ja Ühtekuuluvusfondi kohta,⁹ sätestatakse eeskätt partnerluse, programmide koostamise, hindamise ja halduse eesmärgid, põhimõtted ja eeskirjad. Seega on vaja määratleda Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi ESF) ~~missioon~~**ülesanded** seoses asutamislepingu artiklis 146 ~~alusel ettenähtud~~**sätestatud** ülesannetega ja koordineeritud tööhõivestrateegia arendamiseks **nimel** liikmesriikide ning ühenduse poolt tehtava töö kontekstis, ~~mis on ette nähtud~~**vastavalt** asutamislepingu artiklile 125 alusel. Selguse huvides tuleks kehtetuks tunnistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1784/1999 Euroopa Sotsiaalfondi kohta¹⁰ asendada uuega.
- (2) Kehtestada tuleb erisätted nende tegevusliikide kohta, mida ESF võib finantseerida määruses (EÜ) nr [...] [millega nähakse ette üldsätted **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ~~struktuurifondide~~ ja Ühtekuuluvusfondi kohta] kindlaksmääratud eesmärkide raames.
- (3) **ESF peaks tugevdama majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, parandades tööhõivevõimalusi talle asutamislepingu artikliga 146 ning artikliga 159 pandud ülesannete raames ning kooskõlas määruse (EÜ) nr [...] sätetega, [millega**

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

⁹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁰ EÜT L 213, 13.8.1999, lk 5.

nähakse ette Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi käsitlevad üldsätted].

- (4) Pidades silmas Euroopa Liidu laienemisest ja majanduse globaliseerumisest tulenevaid väljakutseid, on selline lähenemisviis veelgi olulisem. Seoses sellega tuleb tunnustada Euroopa sotsiaalse mudeli tähtsust.
- (5) Vastavalt asutamislepingu artiklitele 99 ja 128 ning eesmärgiga fokuseerida Lissaboni strateegia majanduskasvule ja töökohtade loomisele võttis nõukogu vastu ühtse paketi, mis sisaldab majanduspoliitika üldsuuniseid ja tööhõivesuuniseid; viimastes seati tööhõive alal eesmärgid, esmatähtsad põhimõtted ja sihid. Sellega seoses kutsus [2005. aasta 22 ja 23. märtsil] Euroopa Ülemkogu üles võtma kasutusele kõiki sobivaid siseriiklikke ja ühenduse ressursse, kaasa arvatud ühtekuuluvuspoliitika.
- (6) Uusi kogemusi on saadud nimetuse EQUAL all tuntud ühenduse algatusprogrammist, eelkõige kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi tegevuste ühendamise osas. Neid kogemusi tuleks arvestada kogu Euroopa Sotsiaalfondi toetuse puhul. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sihtgruppide osalusele, poliitikaküsimuste määratlemisele ja nende järgnevale süvalaiendamisele, uuendus- ja katsetamistehnikatele, riikidevahelise koostöö meetodikale, tööturult eemale jäänud rühmade toetamisele, sotsiaalküsimuste poolt siseturule avaldatavale mõjule ning valitsusväliste organisatsioonide poolsete projektide ligipäätavusele ja juhtimisele.
- (3)(7) ESF peaks toetama liikmesriikide selliseid tegevuspõhimõtteid, mis on heas kooskõlas Euroopa tööhõivestrategiega alusel väljatöötatud juhiste ja soovitusetega ning ühenduse sotsiaalse kaasatuse, mittediskrimineerimise, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamise ja haridus- ja koolitusvaldkondade eesmärkidega. Sellega seoses tuleks arvesse võtta tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010“, mille aluseks on ühtsed ja terviklikud riiklikud elukestva õppe strateegiad, eelkõige need, mis rakendavad elukestva õppe põhimõtet nii töökohal kui väljaspool seda ning panevad eriti rõhku esmasele õppele. Peale selle peaks ESF paremini kaasa aitama Lissabonis ja Göteborgis Euroopa Ülemkogu poolt kokkulepitud ühenduse eesmärkide elluviimisele, eesmärgiga luua tingimused suurema tootlikkuse, konkurentsivõime ja sotsiaalse kaasatuse saavutamiseks ning paremate töökohtade loomiseks.
- (8) ESF peaks eelkõige elukestva kutseõppe abil tegema ka ennetavat tööd, käsitledes demograafiliste muutuste ulatust ja tagajärgi ühenduse majanduslikult aktiivses elanikkonna hulgas.
- (4)(9) Silmas pidades muutuste paremat prognoosimist ja juhtimist regionaalse konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi raames, tuleks ESFi abi kontsentreerida eelkõige töötajate, ja ettevõtete ja ettevõtjate kohanemisvõime suurendamisele globaliseerumise ja ettevõtete ümberkujundamise suhtes; hoolitseda tuleks töötajate kvalifikatsiooni laiendamise, majanduslikult mitteaktiivsete inimeste tööturule naasmise toetamise ja töötingimuste parandamise eest ning selliste toetavate meetmete eest nagu vallandatutele uue töö otsimine ja inimese kvalifikatsioonile vastav isiklik kutsenõustamine, et vältida vallandamisest tulenevat pikaajalist töötust, töö saamise võimalustele juurdepääsu hõlbustamise

eest, osaluse suurendamise eest tööturul täieliku tööhõive saavutamiseks, tõrjutud inimeste sotsiaalse kaasatuse tõhustamise eest ja neile tööturule juurdepääsu kindlustamise eest, asutamislepingu artiklis 13 loetletud diskrimineerimisvormide vastu võitlemise eest ning reformidealase partnerluse edendamise eest.

(5)(10) Lähenedamise eesmärgi raames ja silmas pidades majanduskasvu, meeste ja naiste töö saamise võimaluste ning töö kvaliteedi ja tootlikkuse suurendamist, on vaja kõige vähem arenenud piirkondades ning liikmesriikides lisaks nendele esmatähtsatele tegevusvaldkondadele laiendada ja parandada investeerimist inimkapitali ja suurendada institutsioonilist ning haldus- ja õigussuutlikkust eelkõige reformide ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning ühenduse õigusaktide jõustamiseks.

(11) Nimetatud prioriteetide raames peab ESFi sekkumine olema paindlik, et tegeleda iga liikmesriigi ees seisvate konkreetsete väljakutsetega, ning ESFi rahastatavad prioriteetsed meetmed peavad võimaldama neile väljakutsetele vastata.

(6)(12) Innovatsioonitegevuse ja rahvusvahelise koostöö edendamine tuleks integreerida ~~on~~ üliolulise dimensioonina ~~mis tuleks integreerida~~ ESFi pädevusalasse seoses nii lähenemise kui ka piirkondliku konkurentsivõime tõstmise ja tööhõive eesmärgiga. Tuleks edendada uuenduslikke ideid ja katsetada neid kooskõlas Euroopa tööhõivestrateegia suuniste ja soovitustega ning ühenduse sotsiaalse kaasatuse valdkonna eesmärkidega.

(7)(13) On vaja tagada, et ESFi tegevus oleks seostatud Euroopa tööhõivestrateegia alusel ettenähtud tegevuspõhimõtetega, ja kontsentreerida ESFi abi tööhõivealaste juhiste ja soovitude ~~elluviimisele~~, siseriiklike reformikavade ning ühenduse sotsiaalse kaasatuse valdkonna eesmärkide ja liikmesriikide sotsiaalse kaasatuse tegevuskavade elluviimisele. ESFi eesmärgiks peaks olema ka koosmõju saavutamine teiste fondide toetustega, et kindlustada pidev kohalik, piirkondlik ja riiklik areng. ESFi toetus on olulise tähtsusega sotsiaalse kaasatuse, hariduse ja koolituse valdkonda kuuluvate eesmärkide saavutamisel.

(8)(14) ESFi poolt toetatavate meetmete tõhus ja tulemuslik rakendamine tugineb heal haldustaval ja kõikide asjaomaste territoriaalsete ja sotsiaalmajanduslike tegevusikute, eriti sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmade partnerlusel regionaalsel ja kohalikul tasemel.

(9)(15) Liikmesriigid ja komisjon peavad tagama, et ESFi poolt lähenedamise eesmärgi ning regionaalse konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi raames finantseeritavate prioriteetide elluviimine aitaks kaasa meeste ja naiste võrdõiguslikkuse soodustamisele ning ebavõrdsuse kaotamisele; kasutades soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ~~tuleks kombineerida~~ tuna erimeetmetega, selleks et parandada juurdepääsu tööhõivele ning suurendada naiste püsivat osalust ja edu tööhõives. Seda tuleks ühtlasi kasutada aitamaks kaasa võrdõiguslikkuse edendamisele ja diskrimineerimise kaotamisele eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade puhul, sealhulgas puudega inimeste, sisserändajate ja vähemusrühmade puhul.

(10)(16) ESF peaks samuti soodustama tehnilise abi andmist, ergutades eriti üksteiselt õppimist kogemuste levitamise ja heade tavade edasiandmise teel, riikidevahelist ja

piirkondadevahelist koostööd, ning ~~rõhutades~~ **suurendama sellega** ESFi panust ühenduse poliitika eesmärkidesse ja prioriteetidesse seoses ja sotsiaalse hõlvamisega **ning võitluse sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu**.

(17) Määruses (EÜ) nr [...] [millega nähakse ette üldsätted **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi kohta] sätestatakse, et kulude abikõlblikkus tuleb kindlaks määrata siseriiklikul tasemel, teatavate eranditega, mille puhul on vaja ette näha erisätted. Seega tuleks kehtestada ESFIGa seotud erisätted.

(18) **Selguse huvides tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1784/1999 Euroopa Sotsiaalfondi kohta¹¹ asendada uue määrusega,**

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Teema

Käesoleva määrusega määratakse kindlaks Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi ESF) ülesanded ja tema abi ulatus seoses määruse (EÜ) nr [...] artiklis 3 määratletud lähenemise ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärkidega ning abikõlblike kulude liigid.

Artikkel 2

Missioon **Ülesanded**

1. ESF ~~tugevdab majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades liikmesriikide selliseid tegevuspõhimõtteid, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive, tõsta töö kvaliteeti ja tootlikkust~~ **aitab kaasa ühenduse prioriteetide elluviimisele majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse alal, toetades tööhõive kõrget taset ning enamate ja paremate töökohtade loomist töövõimaluste parandamisega. Selleks toetab ESF liikmesriikide võetud meetmeid, mille eesmärgiks on saavutada täielik tööhõive, töö kvaliteet ja tootlikkus** ning ergutada sotsiaalset hõlvamist, **sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate inimestele tööturule juurdepääsu kindlustamist, ja riiklike, regionaalsete ja kohalike** tööhõiveerinevuste vähendamist.

ESF edendab eeskätt Euroopa tööhõivestrateegia alusel vastuvõetud juhiste ja soovitude kohaseid meetmeid.

2. Täites lõikes 1 mainitud ülesannet, toetab ESF ühenduse prioriteete seoses vajadusega tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust, suurendada konkurentsivõimet ja soodustada keskkonnasäästlikku majandusarengut.

¹¹ EÜT L 213, 13.8.1999. lk 5.

Seda tehes arvestab ESF arvestab eriti ühenduse asjaomaseid prioriteete ja eesmärke sotsiaalse hõlvamise hariduse ja koolituse valdkonnas, suurendades majanduslikult mitteaktiivsete inimeste osalust tööturul, võideldes sotsiaalse tõrjutusega (eriti ebasoodsas olukorras olevate gruppide tõrjutusega) ning edendades meeste ja naiste võrdõiguslikkuset valdkonnas ja mittediskrimineerimist.

Artikkel 3

Abi ulatus

1. Lähenemise ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärkide raames soodustab ESF tegevusi meetmeid järgmiste prioriteetide alusel:
 - (a) töötajate, ja ettevõtete ja ettevõtjate kohanemisvõime suurendamine, et ennetada majanduslikke muutusi ja parandada positiivset juhtimist, edendades eelkõige järgmisi tegevussuundi:
 - i) elukestev õpe ja inimekapitali investeerimise suurendamine töötajate ja ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete poolt selle abil, et töötatakse välja ja viiakse ellu ~~elukestva õppe~~ kavasad ja strateegiaid, sealhulgas õpipoisiaeg, mis tagavad eelkõige madala kvalifikatsiooniga ja vanemaalastele töötajatele parema juurdepääsu koolitusele, kvalifikatsioonile ja pädevuse ~~läbipaistvuse~~ arendamise, info- ja sidetehnoloogia, e-õppe ning juhtimisalaste oskuste levitamise ja ettevõtluse ning, innovatsiooni ning ettevõtete asutajate ergutamise;
 - ii) ~~majanduslike muutuste prognoosimine ja positiivne juhtimine, eriti innovatiivsete ja tõhusamate töökorraldusvormide väljatöötamine~~ ning levitamise abil, kaasa arvatud paremate tervishoiu- ja ohutustingimuste loomine töökohtadel, edasiste kutse- ja kvalifikatsiooninõuete kindlaksmääramine ning töötajatele mõeldud spetsiaalsete tööhõive-, koolitus- ja tugiteenuste ning vallandatutele uue töökoha otsimise korra väljaarendamine seoses äriühingu või sektori ümberkorraldamisega.
 - (b) töö saamise võimaluste parandamine ning pidev tööturule kaasamine tööotsijatele ja tööturult eemale jäänud inimestele, töötuks jäämise vältimine, eriti pikaajalise ja noorte töötuse vältimine, aktiivse vananemise toetamine ning töövõimelise eluea pikendamine ja ~~naiste ning võõrtöötajate~~ osaluse suurendamine tööturul eelkõige järgmiste tegevuste soodustamise abil:
 - i) tööturuinstitutsioonide, eelkõige tööhõivetalituste ning teiste ühenduse ja liikmesriikide täieliku tööhõive strateegia raames toimivate algatuste ajakohastamine ja tugevdamine;
 - ii) selliste aktiivsete ja preventiivsete meetmete elluviimine, mis aitavad kaasa individuaalsete tegevuskavadega seotud vajaduste varajase äratundmise ja individuaalse abi andmise, töötamise, ja liikuvuse, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ning ettevõtete, sealhulgas

ühistuliste asutamise tagamisele. Selliste meetmete hulka kuuluvad tööturul osalemist toetavad stiimulid, paindlikud meetmed vanemaaliste töötajate pikemaks tööturul hoidmiseks ning meetmed töö- ja eraelu tasakaalustamiseks, näiteks ligipääsu hõlbustamine lastehoiuteenusele ja ülalpeetavate hooldusele;

- iii) süvalaiendamine ja eritegevus selleks, et parandada juurdepääsu tööhõivele ja suurendada naiste püsivat osalust ja edu tööhõives ning vähendada kaotada tööturul esinevat otsest ja kaudset segregatsiooni soo alusel, kaasa arvatud sooliste palgaerinevuste põhjuste käsitlemine põhjusega tegelemine ning tasakaalustada töö- ja eraelu, kaasa arvatud lapse- ja ülalpeetavahoolduse kättesaadavuse hõlbustamine;
 - iv) eritegevus selleks, et tugevdada suurendada migrantide sotsiaalset integratsiooni ja suurendada nende osalust tööhõives, tugevdades sellega nende sotsiaalset integratsiooni, et hõlbustada töötajate geograafilist ja tööalast liikuvust ning piiriüleste tööturgude integratsiooni, kaasa arvatud nõustamine ja keeleõpe ning välismaal omandatud oskuste ja pädevuste tõendamine.
- (c) ebasoodsas olukorras olevate inimeste sotsiaalse hõlvamise tõhustamine, et saavutada nende püsiv kaasamine tööhõivesse, ja diskrimineerimisvastane kõikide diskrimineerimise vormide vastane tegevus tööturul, edendades eelkõige järgmisi tegevussuundi:
- i) ebasoodsas olukorras olevate, nagu näiteks sotsiaalselt tõrjutud, kooli pooleli jätnud, vähemusgruppidesse kuuluvate, ja puudega inimeste ja ülalpeetavaid hooldavate inimeste kaasamine tööhõivesse ja uuesti tööturule toomine tööhõivemeetmete abil, mille hulka kuuluvad sotsiaalmajanduslik tegevus, ligipääs kutseharidusele ja -koolitusele, lisameetmed ja asjakohased sotsiaaltoetus-, ühiskondlikud ja sotsiaalhooldusteenused, mis parandavad tööhõivevõimalusi;
 - ii) töötajaskonna mitmekesisustamine mitmekesisuse tunnustamine töökohtades ja tööturule juurdepääsuga seotud diskrimineerimisvastane tegevus võitlus diskrimineerimisega tööturule juurdepääsuga ning tööalase edukuse edutamise valdkonnas, muu sealhulgas võib seda saavutada teadlikkuse tõstmise ning kohalike kogukondade ja ettevõtete kaasamise ning kohalike tööhõivealaste algatuste toetamise abil.
- (d) inimkapitali tugevdamine, edendades eelkõige järgmisi tegevussuundi:
- i) reformide kavandamine ja elluviimine haridus- ja koolitussüsteemides, et edendada tööhõivet, põhi- ja kutsehariduse seostamine tööturu vajadustega ning õpetajate koolitamine ja nende oskuste pidev ajakohastamine, pidades silmas teadmispõhist ühiskonda;
 - ii) kõrgkoolide, uurimis- ja tehnoloogiakeskuste ning ettevõtete vaheliste võrgustike loomine.

~~(d)~~**(e)** reformide algatamine tööhõive ja sotsiaalse hõlvamise valdkonnas, soodustades eelkõige **ettevõtete asutamist ning partnerluste edasist arendamist ja rakendamist**, ja kokkuleppeid **ja algatusi** asjaomaste poolte, **nagu näiteks tööturu osapoolte ja valitsusväliste organisatsioonide** osalusvõrkude loomise abil siseriiklikul, regionaalsel, ja kohalikul ja **riikidevahelisel** tasemel.

2. Lähenedamise eesmärgi raames toetab ESF meetmeid ka järgmistes esmatähtsates tegevusvaldkondades:

(a) Inimkapitali tehtavate investeeringute laiendamine ja tõhustamine eelkõige järgmiste tegevuste soodustamise abil:

i) reformide elluviimine haridus- ja koolitussüsteemides, pidades eelkõige silmas nende teadmispõhise ühiskonna vajadusteleks vastavuse ja **elukestvaks õppeks valmisoleku** parandamist, esimese taseme hariduse seostamist tööturu vajadustega ning õpetajate ja muu personali koolitamist ja nende oskuste pidevat ajakohastamist;

ii) osaluse suurendamine elukestvas hariduses ja koolituses, kaasa arvatud meetmed kooli poolelijätmise ja **segregatsiooni** oluliseks **vähendamiseks** ja juurdepääsu suurendamiseks esimese taseme kutseharidusele ja kolmanda taseme haridusele **ning hariduse ja koolituse kvaliteedi parandamiseks**;

iii) inimpotentsiaali arendamine teadusuuringute ja innovatsiooni vallas eelkõige kraadiõppe ja teadlaste koolituse ja nendega seotud ülikoolide, uurimiskeskuste ja ettevõtete vaheliste võrgustamistegevuse abil.

(b) Avaliku halduse ja avaliku teeninduse asutuste **ning vajadusel sotsiaalpartnerite ja valitsusväliste organisatsioonide** suutlikkuse suurendamine siseriiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasemel reformide ja hea haldustava, **et edendada reforme, häid haldustavasid ja paremat õiguslikku reguleerimist** edendamiseks peamiselt majanduse, tööhõive, sotsiaal-, keskkonna ja õiguse alal toetades eelkõige järgmisi tegevussuundi:

i) **mehhanismid** tegevuspõhimõtete ja programmide asjatundlikuks koostamiseks, järelevalve ning hindamine uuringute, statistika ja ekspertisi **nõustamise** abil, asjakohaste avalike ja eraasutuste osakondadevahelise koordineerimise ja dialoogi edendamine;

ii) suutlikkuse suurendamine poliitika ja programmide väljaarendamisel **asjaomastes valdkondades**, kaasa arvatud seadusandliku süsteemi tugevdamine eriti juhtide ja personali **pideva** koolituse ja eritoetuste abil peamistele teenindusasutustele, inspeksioonidele ja sotsiaal-majanduslikele tegevusüksustele, kaasa arvatud sotsiaalpartnerid ning asjaomased valitsusvälised organisatsioonid **ja kutsealased esindavad organisatsioonid**.

3. **ESF võib toetada artikli 3 lõikes 2 sätestatud meetmeid kõikide Ühtekuuluvusfondist rahalise abi saamise tingimustele vastavate liikmesriikide territooriumil vastavalt määruse nr [...], (millega nähakse ette Euroopa**

Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi käsitlevad üldsätted) artikli 5 lõikele 3.

- 3.4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärkide ning prioriteetide elluviimisel soodustab ESF innovatiivsete meetmete ning rahvusvahelise ja piirkondadevahelise koostöö ergutamist ning tähtsustamist **liikmesriikides**, mis toimub eelkõige teabe, kogemuste, tulemuste ja heade tavade vahetamise ning üksteist täiendavate lähenemisviiside ja kooskõlastatud või ühise tegevuse abil.
- 4.5. Lõike 21 punkti c alapunktis i osutatud sotsiaalse hõlvamise prioriteedi elluviimisel võib ESF määruse (EÜ) nr ... [ERF] reguleerimisalasse kuuluvate tegevuste puhul finantseerida kuni 10% asjakohase prioriteetse suuna kulude summast.

Artikkel 4

Ühtekuuluvus ja abi kontsentreerimine

1. Liikmesriigid ja ~~haldusasutused~~ tagavad, et ESFi toetatav tegevus oleks kooskõlas Euroopa tööhõivestrategiaga **ning toetaks nimetatud strateegiale vastavaid meetmeid** elluviimisega ja aitaks sellele kaasa. Nad tagavad eelkõige, et **riiklikes strateegilistes tugiraamistikutes** strateegilistes — tugiraamistikutes ja tegevusprogrammides ettenähtud meetmed soodustaksid Euroopa tööhõivestrategia eesmärke ja prioriteete igas liikmesriigis ja kontsentreeriks **riiklike reformikavade ja sotsiaalse kaasatuse kavade raames. Liikmesriigid kontsentreerivad ühtlasi abi eelkõige valdkondadesse, kus ESF saab kaasa aidata poliitika järgimisele** asutamislepingu artikli 128 lõike 4 alusel antud **asjakohaste** tööhõivealaste soovitude ning **asjakohaste tööhõive alaste** ühenduse eesmärkide elluviimisele sotsiaalse hõlvamise, **hariduse ja koolituse** valdkonnas.
2. Ressursid suunatakse kõige tähtsamate vajaduste rahuldamisele tegevusprogrammide raames ning keskendutakse sellistele poliitikavaldkondadele, mille puhul ESFi toetus võib anda märkimisväärseid tulemusi nende programmide kohaste eesmärkide saavutamisel. ESFi abi efektiivsuse maksimeerimiseks arvestatakse tegevusprogrammide puhul **vajadusel** eriti tõsistes raskustes olevaid alasid, **nagu näiteks** kaasa arvatud raskustes olevad linnapiirkonnad, **äärepoolseimad piirkonnad**, taandarenenud maapiirkonnad ja kalandusest sõltuvad piirkonnad **ning alad, mida on eriti kahjustanud ettevõtete ümberpaigutamine**.
3. Määruse nr ... [millega nähakse ette üldsätted ~~struktuurifondide~~ **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ja Ühtekuuluvusfondi kohta] artiklis ~~1966~~ osutatud liikmesriikide aastaaruannete asjakohased elemendid integreeritakse vastavatesse siseriiklikesse tööhõive aladesse tegevuskavadesse **reformikavadesse** ja sotsiaalse hõlvamise tegevuskavadesse.
4. Kvantifitseeritud eesmärgid ja näitajad, mis valitakse järelevalveks määruse nr ... [millega nähakse ette üldsätted ~~struktuurifondide~~ **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ja Ühtekuuluvusfondi kohta] artiklis 18 kindlaksmääratud strateegilise tugiraamistiku rakendamise üle, peavad olema samad, mida kasutatakse järelevalveks Euroopa tööhõivestrategia elluviimise üle ja ühenduse **asjaomaste kokkulepitud** eesmärkide kontekstis sotsiaalse hõlvamise, **mittediskrimineerimise**,

ning hariduse ja koolituse **ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamise** valdkondades. Tegevusprogrammide puhul peavad järelevalvenäitajad olema seotud asjakohaste kvantifitseeritud eesmärkidega.

5. ESFi tegevuse hindamisel tuleb arvesse võtta ka ESFi toetatavate meetmete panust Euroopa tööhõivestrateegia elluviimisesse ja ühenduse eesmärkidesse sotsiaalse hõlvamise ning hariduse ja koolituse, **mittediskrimineerimise ning naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamise** alal asjaomases liikmesriigis.

Artikkel 5

Hea haldustava ja partnerlus

1. ESF edendab head haldustava ja partnerlust. ESFi abi tuleb kavandada ja ellu viia asjakohasel territoriaalsel tasemel, pöörates tähelepanu eriti piirkondlikule ja kohalikule tasemele vastavalt halduskorrale igas liikmesriigis.
2. Liikmesriigid ja iga tegevusprogrammi korraldav asutus tagavad asjakohasel territoriaalsel tasemel sotsiaalpartnerite osavõtu **ja juurdepääsu** ja **ning** vajalikud nõupidamised valitsusväliste huvitatud isikutega **ning nende osaluse** programmide **ettevalmistamise** koostamise ja elluviimise puhul ning järelevalve puhul ESFi abi üle.
3. Iga tegevusprogrammi korraldav asutus soodustab sotsiaalpartnerite vajalikku osavõttu ja juurdepääsu ~~käesoleva määruse~~ artikli **23** alusel finantseeritavate tegevuste puhul.

Läheneda eesmärgi raames eraldatakse vähemalt 2% ESFi ressurssidest suutlikkuse suurendamisele ja sotsiaalpartnerite ühisele tegevusele, eelkõige seoses artikli **23** lõike 1 punktis a märgitud töötajate ja ettevõtete kohanemisvõimega.
4. Iga tegevusprogrammi korraldav asutus soodustab valitsusväliste organisatsioonide vajalikku juurdepääsu finantseeritavate tegevuste puhul **ning nende osavõttu sellest**, eriti sotsiaalse hõlvamise ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse valdkonnas.
5. Juhul kui vastutus rakendamise eest delegeeritakse, võib asjakohase programmi raames ~~anda~~ **võimaldada** toetust üldtoetusena.

Artikkel 6

*Sugupoolte võrdõiguslikkus **ja võrdsed võimalused***

Liikmesriigid ja korraldavad asutused tagavad, et tegevusprogrammides oleks kirjeldus selle kohta, kuidas soodustatakse meeste ja naiste võrdõiguslikkust **ja võrdsed võimalusi** programmide koostamise **ettevalmistamise**, elluviimise, järelevalve (kaasa arvatud erinäitajate kasutamine) ja hindamise puhul. **Liikmesriigid edendavad naiste ja meeste tasakaalustatud osalust tegevusprogrammide juhtimises ja rakendamises kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil.**

Artikkel 7

Innovatsioon

Liikmesriigid ja korraldavad asutused pööravad iga tegevusprogrammi raames tähelepanu eriti innovatsioonitegevuse soodustamisele ja tähtsustamisele. Pärast konsulteerimist määruse (EÜ) nr [...] [millega nähakse ette üldsätted ~~struktuurifondide~~ **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ja Ühtekuuluvusfondi kohta] artiklis 47~~62~~ osutatud järelevalvekomiteega valib korraldav asutus teemad innovatsiooni finantseerimiseks **seoses partnerlusega** ja määrab kindlaks vajaliku rakendus**menetlusekorra**.

Artikkel 8

Rahvusvaheline koostöö

1. Liikmesriigid ja korraldavad asutused tagavad, et rahvusvahelise ja piirkondadevahelise koostöö meetmeid käsitletakse prioriteetsete erisuundadena tegevusprogrammi või spetsiaalse tegevusprogrammi raames.
2. Liikmesriigid tagavad ~~sotsiaalfondi~~ **ESFi** meetmete ja ühenduse muude rahvusvaheliste programmide alusel soodustatavate tegevuste seostatuse ning nende vastastikuse täiendavuse, eelkõige hariduse ja koolituse valdkonnas, kasutades vajalikke kooskõlastusmehhanisme selleks, et optimeerida hariduse ja elukestva õppe soodustamiseks ettenähtud ühenduse ressursside kasutamist.

Artikkel 9

Tehniline abi

Komisjon soodustab eriti kogemuste vahetamist, teadlikkuse suurendamiseks võetavaid meetmeid, seminare, võrgustumist ja vastastikuste eksperdi hinnangute andmist selleks, et kindlaks määrata ja levitada häid tavasid ja edendada üksteiselt õppimist **ning riikide- ja piirkondade vahelist koostööd** eesmärgiga tõhustada ESFi tegevuse seda mõõdet, mis on seotud tegevuspõhimõtete väljatöötamisega ja aitab kaasa ühenduse tööhõive ja sotsiaalse hõlvamise alaste eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 10

~~Aasta- ja lõpp-~~ **Edu- ja rakendusaruanded**

Määruse (EÜ) nr [...] [millega nähakse ette üldsätted ~~struktuurifondide~~ **Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi** ja Ühtekuuluvusfondi kohta] artiklis 49~~66~~ osutatud aasta- ja lõpparuannetes esitatakse kokkuvõtte järgmiste rakendusmeetmete kohta:

- a) soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning muud meeste ja naiste võrdõiguslikkusega seotud erimeetmed;

- b) ~~migrantide sotsiaalse integreerimise tõhustamise ja tööhõive suurendamise alane tegevus~~ **meetmed selleks, et suurendada migrantide osalust tööhõives, tugevdades seega nende sotsiaalset integreerumist;**
- c) ~~vähemuste sotsiaalse integreerimise tõhustamise ja tööhõive suurendamise alane tegevus~~ **meetmed selleks, et suurendada vähemuste osalust tööhõives eesmärgiga saavutada nende püsiv kaasamine tööturule;**
- d) **meetmed selleks, et tugevdada muude ebasoodsas olukorras olevate gruppide sotsiaalset integratsiooni tööhõives ning sotsiaalset kaasatust, sealhulgas juurdepääsu kindlustamist puudega inimestele .**
- ~~(d)e~~ innovatsioonitegevus **meetmed**, kaasa arvatud valitud innovatsiooniteemade põhjendamine ning innovatsiooni tulemuste esitamine, levitamine ja tähtsustamine;
- ~~(e)f~~ rahvus- ja piirkondadevaheline koostöö.

Artikkel 11

Abikõlblikkus

1. ESF annab avaliku sektori kulutuste kompenseerimiseks abi, mis kujutab endast mittehüvitatavaid üksikuid või üldisi toetusi, hüvitatavaid toetusi, laenuintressitoetusi, mikrokrediite ning kaupade ja teenuste ostmist avalikelt pakkujatelt **vastavalt riigihangete eeskirjadele.**
2. ESF-poolse abi puhul ei ole abikõlblikud järgmised kulutused:
 - (c) hüvitatav käibemaks;
 - (d) laenuintress;
 - (e) infrastruktuuri, ~~kulumikõlbliku~~ vallasvara, kinnisvara ja maa ostmine, **arvestades kulumit.**
3. Olenemata käesoleva artikli lõikest 2 kohaldatakse [ERFi käsitleva] määruse (EÜ) nr ... artiklis ~~67~~ kehtestatud abikõlblikkuse eeskirju ESF poolt kaasfinantseeritavate meetmete suhtes, mis kuuluvad kõnesoleva [ERFi käsitleva] määruse artikli [2] reguleerimisalasse.
4. Olenemata siseriiklikest abikõlblikkuse eeskirjadest võivad ESFi poolt kaasfinantseeritavate tegevusprogrammide alusel deklareeritavad kulud sisaldada:
 - (f) kolmanda poole poolt tegevusest osavõtjatele väljamakstud ja tõendatud toetusi või palkasid, tingimusel et need väljamaksed kujutavad endast tegevuse avalikku riiklikku kaasfinantseerimist kooskõlas kehtivate siseriiklike õigusaktidega;
 - (g) tegevuse kaudseid kulusid, mis on ühtse määra alusel kindlaks määratud ja mis moodustavad kuni 20% asjakohase tegevuse puhul deklareeritud kuludest, olenevalt tegevuse liigist, kontekstist ja kohast.

Artikkel 12

Üleminekusätted

Käesolev määrus ei piira nõukogu või komisjoni poolt määruse (EMÜ) nr 1784/99 alusel heakskiidetud meetmete edasist rakendamist või muutmist, kaasa arvatud osaline või täielik kehtetuks tunnistamine, juhul kui neid meetmeid kohaldatakse enne 1. jaanuari 2007.

Määruse (EMÜ) nr 1784/~~94~~99 alusel esitatud taotlused jäävad jõusse.

Artikkel 13

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EMÜ) nr 1784/99 tunnistatakse 1. jaanuarist 2007 kehtetuks.

Viiteid määrusele (EÜ) nr 1784/99 tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 14

Läbivaatamisklausel

Vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele vaatavad Euroopa Parlament ja nõukogu käesoleva määruse uuesti läbi hiljemalt 31. detsembriks 2013.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja